

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Zhrnutie stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k revízii nariadení EÚ o doručovaní písomností a vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach

(Úplné znenie tohto stanoviska je k dispozícii v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku na webovom sídle európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov www.edps.europa.eu)

(2019/C 370/07)

Dňa 31. mája 2018 Európska komisia uverejnila dva návrhy nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach ⁽¹⁾, aj nariadenia, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch ⁽²⁾ na strane druhej. Týmto návrhmi sa má predovšetkým zlepšiť plynulé fungovanie justičnej spolupráce v týchto oblastiach, okrem iného aj zabezpečením zasielania písomností a dožiadaní o vykonanie dôkazu prostredníctvom decentralizovaného informačného systému.

EDPS uznáva, že výmena osobných údajov je nevyhnutnou súčasťou budovania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Víta preto celkové ciele návrhov na zlepšenie účinnosti justičnej spolupráce v občianskych a obchodných veciach v súvislosti s vykonávaním dôkazov a doručovaním písomností, predovšetkým prostredníctvom digitalizácie a využívania informačných technológií. Takisto súhlasí s tým, že navrhovaná legislatíva by mohla mať reálny vplyv na každodenný život občanov EÚ.

V tomto stanovisku sa uvádzajú tri hlavné odporúčania, s cieľom konštruktívne pomôcť zákonodarcom pri plnení tohto veľmi dôležitého cieľa a zároveň zabezpečiť súlad s Chartou a všeobecným nariadením o ochrane údajov:

- poskytovanie jasného právneho základu pre informačný systém, ktorý by sa používal na zasielanie písomností, dožiadaní a oznámení na účely týchto nariadení. Predovšetkým v prípade, ak súčasťou informačného systému je inštitúcia, orgán, agentúra alebo úrad EÚ, by tento právny základ mal v zásade byť zabezpečený právnym aktom EÚ. Takisto, dokonca aj v prípade spracovania osobných údajov v rámci existujúceho informačného systému EDPS odporúča zabezpečenie používania takéhoto systému v samotnom legislatívnom akte. Súčasný systém, ktorý sa má používať, by sa však mal riadne opierať o právny akt prijatý na úrovni EÚ, čo v súčasnosti neplatí pre systém e-CODEX. V prípade, že sa zákonodarcia EÚ rozhodne pre riešenie na základe systému e-CODEX, bezodkladne by sa mal odstrániť nedostatok právnych nástrojov na úrovni EÚ na zriadenie a reguláciu systému,
- vrátane opis aspektov informačných systémov na vysokej úrovni v samotných legislatívnych aktoch, ako sú povinnosti v oblasti ochrany údajov alebo príslušné platné záruky, ktoré sa majú podrobnejšie vymedziť vo vykonávacích aktoch. Predovšetkým v závislosti od rozsahu účasti Komisie alebo inej inštitúcie, orgánu, agentúry alebo úradu EÚ na fungovaní nového systému by sa v právnom akte mali v ideálnom prípade vymedziť ich povinnosti ako (spoločného) prevádzkovateľa alebo spracovateľa údajov,
- vykonávanie posúdenia vplyvu na ochranu údajov pri príprave vykonávacích aktov.

V tomto stanovisku sa uvádzajú ďalšie podrobnejšie odporúčania, ktoré predložil EDPS.

Európsky dozorný úradník je naďalej k dispozícii, aby mohol poskytnúť ďalšie poradenstvo počas legislatívneho procesu, ako aj počas procesu uplatňovania nariadení po ich prijatí.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2007, s. 79.

1. Úvod a okolnosti

1. Dňa 31. mája 2018 Komisia prijala dva návrhy ⁽³⁾ nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorými sa mení:
  - Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie o vykonávaní dôkazov“);
  - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (ďalej len „nariadenie o doručovaní písomností“).
2. V nariadení o vykonávaní dôkazov, ktoré je v platnosti od roku 2004, sa stanovujú dva spôsoby vykonávania dôkazov medzi členskými štátmi: vykonávanie dôkazov dožiadaným súdom a priame vykonávanie dôkazov dožadujúcim súdom.
3. V nariadení o doručovaní písomností, ktoré je v platnosti od roku 2008, sa uvádzajú rôzne spôsoby prenosu písomností z jedného členského štátu do druhého na účely doručovania, a to pomocou odosielajúcich a prijímajúcich orgánov alebo prenosu konzulárnou alebo diplomatickou cestou. Takisto sa v ňom stanovujú právne podmienky priameho cezhraničného doručovania písomností poštou a ustanovuje priame doručovanie prostredníctvom príslušnej osoby z prijímajúceho členského štátu, ak to umožňujú právne predpisy tohto členského štátu. Jeho súčasťou sú aj minimálne normy v oblasti ochrany práv na obhajobu. Uplatňovanie nariadenia „nie je obmedzené iba na konania pred občianskymi súdmi, pretože rozsah jeho pôsobnosti zahŕňa aj „mimosúdne“ písomnosti, ktorých doručenie môže vyplývať z rôznych mimosúdnych konaní (ako sú dedičské konania pred verejným notárom alebo konania týkajúce sa rodinného práva pred verejným orgánom), alebo dokonca aj v prípade neexistencie súvisiaceho súdneho konania“ ⁽⁴⁾.
4. Návrhy sú zahrnuté v pracovnom programe Komisie na rok 2018 medzi iniciatívami v rámci programu REFIT v oblasti spravodlivosti a základných práv založenej na vzájomnej dôvere ⁽⁵⁾. K návrhom je pripojené posúdenie vplyvu ⁽⁶⁾.
5. Obidva návrhy umožňujú zasielanie písomností, dožiadaní a oznámení cez povinný decentralizovaný informačný systém, ktorý tvoria vnútroštátne informačné systémy prepojené komunikačnou infraštruktúrou umožňujúcou bezpečnú a spoľahlivú cezhraničnú výmenu informácií medzi vnútroštátnymi informačnými systémami. Takisto sa v nich ustanovuje uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 910/2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu ⁽⁷⁾.
6. Dňa 13. februára 2019 Európsky parlament v prvom čítaní prijal legislatívne uznesenia k obidvom návrhom a ⁽⁸⁾ okrem iného súhlasil so zriadením decentralizovaného informačného systému za predpokladu, že takýto systém bude založený na systéme e-CODEX a že jeho realizácia bude zaručená prostredníctvom delegovaných aktov.
7. Dňa 6. júna 2019 sa v Rade konala diskusia o smerovaní. Predsedníctvo dospelo k záveru, že „Rada potvrdila, že je potrebné modernizovať naše postupy, pokiaľ ide o justičnú spoluprácu v občianskych a obchodných veciach. Predsedníctvo vzalo na vedomie, že uprednostňuje decentralizovaný a zabezpečený informačný systém. Dodáva, že ministri môžu akceptovať povinné používanie systému len za určitých podmienok vrátane dlhšieho prechodného obdobia a referenčného back-end systému poskytovaného Komisiou. Takisto sa bude musieť zväziť zoznam

⁽³⁾ Návrh COM(2018) 378 final (ďalej len „návrh o vykonávaní dôkazov“) a návrh COM(2018) 379 final (ďalej len „návrh o doručovaní písomností“).

⁽⁴⁾ Dôvodová správa, s. 2.

⁽⁵⁾ Pracovný program Komisie na rok 2018: Program na vytvorenie jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Európy [COM(2017) 650 final, 24.10.2017], príloha II, body 10 a 11.

⁽⁶⁾ Pracovné dokumenty útvarov Komisie SWD(2018)285 a SWD(2018)287.

⁽⁷⁾ Dôvodová správa k návrhu o vykonávaní dôkazov, s. 3 a návrhu o doručovaní písomností, s. 4: „[k]ým členským štátom v zásade nič nebráni v tom, aby digitalizovali spôsob, akým komunikujú, minulé skúsenosti a výhľady toho, čo sa bez opatrení EÚ stane, ukazujú, že pokrok by bol veľmi pomalý a že aj v prípade, ak členské štáty prijímú opatrenia, bez rámca založeného na práve Únie nemožno zaisťovať interoperabilitu. Samotné členské štáty nemôžu v dostatočnej miere dosiahnuť cieľ návrhu, možno ho dosiahnuť iba na úrovni Únie“.

⁽⁸⁾ P8_TA(2019)0103 a P8_TA(2019)0104.

nevyhnutných výnimiek. Predsedníctvo nakoniec poznamenalo, že systém e-CODEX by mohol predstavovať softvérové riešenie, ktoré by sa na tento účel mohlo použiť. Je potrebné, aby sa na technickej úrovni vykonali ďalšie činnosti“^(*).

8. Dňa 23. apríla 2019 Komisia predložila európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov (ďalej len „EDPS“) žiadosť o konzultáciu s cieľom posúdiť zhodu obidvoch návrhov so všeobecným nariadením o ochrane údajov. EDPS víta konzultáciu s Komisiou.

3. Závbery

24. EDPS víta celkové ciele stanovené v rámci návrhov na zlepšenie účinnosti justičnej spolupráce, predovšetkým prostredníctvom digitalizácie a využitia informačných technológií, v súvislosti s vykonávaním dôkazov a doručovaním písomností v občianskych a obchodných veciach. Účelom tohto stanoviska je preto poskytnúť inštitúciám EÚ konštruktívne a objektívne poradenstvo.

25. EDPS víta identifikáciu architektúry systému na vysokej úrovni v samotnom legislatívnom akte a povinnosť zabezpečiť spoľahlivú výmenu informácií, ako aj potrebu využívať dôveryhodné služby, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) č. 910/2014.

26. EDPS ponúka tri hlavné odporúčania na zabezpečenie súladu s chartou a všeobecným nariadením o ochrane údajov:

- poskytovanie jasného právneho základu pre informačný systém, ktorý by sa používal na zasielanie písomností, dožiadaní a oznámení na účely týchto nariadení. Predovšetkým v prípade, ak súčasťou informačného systému je inštitúcia, orgán, agentúra alebo úrad EÚ, by tento právny základ mal v zásade byť zabezpečený právnym aktom EÚ. Takisto, dokonca aj v prípade spracovania osobných údajov v rámci existujúceho informačného systému EDPS odporúča zabezpečenie používania takéhoto systému v samotnom legislatívnom akte. Súčasný systém, ktorý sa má používať, by sa však mal riadne opierať o právny akt prijatý na úrovni EÚ, čo v súčasnosti neplatí pre systém e-CODEX. V prípade, že sa zákonodarca EÚ rozhodne pre riešenie na základe systému e-CODEX, bezodkladne by sa mal odstrániť nedostatok právnych nástrojov na úrovni EÚ na zriadenie a reguláciu systému,
- vrátane v samotných legislatívnych aktoch opis aspektov informačných systémov na vysokej úrovni, ako sú povinnosti v oblasti ochrany údajov alebo príslušné platné záruky, ktoré sa majú podrobnejšie vymedziť vo vykonávacích aktoch. Predovšetkým v závislosti od rozsahu účasti Komisie alebo inej inštitúcie, orgánu, agentúry alebo úradu EÚ na fungovaní systému by sa v právnom akte mali v ideálnom prípade vymedziť ich povinnosti ako (spoločného) prevádzkovateľa alebo spracovateľa údajov,
- vykonávanie posúdenia vplyvu na ochranu údajov pri príprave vykonávacích aktov.

27. EDPS takisto odporúča, aby:

- sa v obidvoch legislatívnych aktoch zabezpečil vykonávací akt pre ďalšie podrobné informácie o informačnom systéme a aby vykonávacie akty pokrývali nové ustanovenia o elektronickom doručovaní a priamom vykonávaní dôkazov pomocou videokonferencie, aby boli zahrnuté osobitné záruky aj pre tieto spracovateľské operácie,

(*) Výsledok zasadnutia Rady (9970/19, s. 7, predbežná verzia dostupná na: <https://www.consilium.europa.eu/media/39709/st09970-en19.pdf>.

Podľa dokumentu predsedníctva (9566/19), ods. 8 a 13, „v posúdeniach vplyvu Komisie, ktoré sú priložené k obom návrhom, sa však za najvhodnejší a jediný rýchlo dostupný IT systém považuje systém e-CODEX. Vývoj ďalšieho decentralizovaného systému by znamenal, že by sa opäť riešili rovnaké výzvy, ktoré sa už vyriešili v kontexte vývoja systému e-CODEX“. „Jedným z existujúcich riešení je e-CODEX, systém vyvinutý s finančnou podporou EÚ konzorciom členských štátov počas obdobia takmer desiatich rokov. Systém e-CODEX sa v súčasnosti používa na tieto účely: systém prepojenia obchodných registrov (BRIS), prepojenie národných insolvenčných registrov, digitálny systém výmeny elektronických dôkazov. Pokiaľ však ide o prípady využívania založené na dobrovoľnej spolupráci, systém e-CODEX zatiaľ nezaviedli ani nevyužívajú všetky členské štáty. V súvislosti s týmito diskusiami v pracovnej skupine by Komisia mohla pre členské štáty, v ktorých v súčasnosti neexistujú informačné systémy na podporu elektronických konaní, zvážiť vývoj referenčného implementačného riešenia pre „back-end“ systém na vnútroštátnej úrovni za predpokladu, že sa dosiahne dostatočne silná a široká podpora delegácií pre povinnú elektronickú komunikáciu. Všetky systémy by mali byť technicky interoperabilné a byť v súlade s rovnakým súborom technických špecifikácií (protokoly, normy, XML schémy a pracovné postupy).“

- sa vo vykonávacích aktoch v prípade spoločnej kontroly definoval vzťah medzi spoločnými prevádzkovateľmi a obsahom povinných dohôd medzi nimi,
  - sa vo vykonávacích aktoch špecifikovali záruky na zabezpečenie prístupu k obmedzenému počtu oprávnených používateľov,
  - sa čo najpodrobnejšie určili štatistické prvky, ktoré sa majú podľa vykonávacích aktov zbierať.
28. EDPS zostáva napokon aj naďalej k dispozícii Komisii, Rade a Európskemu parlamentu, pokiaľ ide o poskytovanie poradenstva v ďalších fázach tohto procesu. Odporúčania uvedené v tomto stanovisku nemajú vplyv na žiadne ďalšie pripomienky, ktoré by EDPS mohol predložiť v prípade ďalších otázok. Pripomína, že v súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 2018/1725 má Komisia povinnosť konzultovať s EDPS pri príprave vykonávacích alebo delegovaných aktov, ktoré majú dosah na ochranu práv a slobôd fyzických osôb so zreteľom na spracúvanie osobných údajov. EDPS preto očakáva, že s ním bude v tejto súvislosti neskôr konzultovať o ustanoveniach návrhov vykonávacích alebo delegovaných aktov.

V Bruseli 13. septembra 2019

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
